

[Arne Larsen.]

rettiget kritik, hvilket vel også mere eller mindre er den direkte årsag til, at vi nu forsøger at bringe hele dette problemkompleks ind under faste og lovmæssige rammer.

Den højtærede handelsminister kommer i sin fremsættelsestale ind på nogle interessante betragtninger, som jo egentlig klart siger, at den højtærede minister ikke rigtig har sit hjerte med i det foreliggende lovforslag, men hellere havde set et forslag til lov om licitation, der helt og holdent byggede på den fri konkurrence. Jeg kan sige, at socialistisk folkeparti deler denne opfattelse. Også vi ville langt foretrække et lovforslag på linje med det, som et mindretal i licitationskommissionen bestående af repræsentanter for De almennyttige Boligselskaber, LO, Byggefagernes kooperative Landssammenslutning, Danmarks Lejerforbund og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd er gået ind for, nemlig det princip, at licitationer inden for byggeri og anlægsvirksomhed frigøres for de hidtil gældende regulerende bestemmelser, og at adgangen til at træffe vedtagelser, der begrænser den fri konkurrence, ophæves. I konsekvens heraf burde det i fremtiden ikke være tilladt organisationer eller personer at hindre en virksomhed eller person i at indgive tilbud, som tilbudsgiveren selv ønsker det, at ingen skulle kunne gøre indsigelse mod åbningen af alle indkomne tilbud, og at ingen skulle kunne nægte at samarbejde i arbejds udførelse med virksomheder eller personer, der er tilsluttet andre organisationer, eller som står uden for organisationerne.

Disse principper for licitation, helt befriet for konkurrenceregulerende bestemmelser, kan mit parti til fulde tilslutte sig.

Den højtærede handelsminister, som altså er enig i disse principper, har imidlertid på grund af de politiske forhold ikke ment, at et sådant lovforslag kan gennemføres, og de er jo nok rigtigt bedømt, idet de såkaldt liberale partier, de radikale inklusive, der jo ellers til daglig snakker meget om den fri konkurrences velsignelser, tilsyneladende helt glemmer deres smukke principper og nu har forvandlet sig til fortalere for en vis form for reguleret konkurrence. Man konstaterer altså også her en forskel på teori og praksis.

Det er jo helt åbenbart, at det ville være

i samfundets, i almenvellets og især i de boligsøgendes, ja, i det store flertals interesse, om vi på licitationsområdet havde helt frie forhold. Grundlaget for erhvervsudøvelse her i landet hviler jo netop på erhvervsfrihed og fri konkurrence. Erhvervsfrihed og fri konkurrence gennem fordeling af afsætningen på de forskellige virksomheder i overensstemmelse med deres konkurrenceevne øger ganske utvivlsomt produktionen, billiggør den og virker fremmende på udviklingen af produktionseffektiviteten. At den fri konkurrence også har sine negative sider, ved vi naturligvis også, idet den forøgede produktionseffektivitet og skærpede konkurrence på den anden side skaber tendenser til, at produktionsmidlerne samles på få hænder, som bliver enerådende og til slut så helt bestemmer over produktion og priser. Det er en af de mange modsætninger, som findes i den kapitalistiske samfundshusholdning, og som man må have for øje i al lovgivning. Med en situation som den, vi har i dag inden for bygge- og anlægsgangene, med det store behov for såvel private som offentlige anlæg af den ene eller den anden karakter vil det være yderst betænkeligt at regulere konkurrencen ved licitation over bygge- og anlægsvirksomhed. Det vil i høj grad modvirke de samfundsgavnige virkninger, som denne konkurrence i dag indebærer. Jeg har også bemærket i dagspressen i dag, at de såkaldt vise mænd netop peger på, at en større konkurrence bør slå igennem.

Jeg indrømmer, at fri konkurrence i visse situationer kan virke skadelig, som det f. eks. var tilfældet i 30'erne, da det stod meget småt til med beskæftigelsen og store dele af produktionsapparatet stod stille og vi havde lavkonjunkturer; da var forholdene naturligvis helt anderledes. Men en sådan situation har vi ikke i dag og får den næppe mange år frem i tiden. Der vil lang tid fremover være behov for en endog meget stor aktivitet inden for bygge- og anlægsgangene. Under disse vilkår tror også jeg, at ureguleret konkurrence ved licitation vil være ensbetydende med en moderat og dermed gavnlig konkurrence.

En ting må man huske på, og det er, at under stor aktivitet, i perioder med høj beskæftigelse, hvor alle virksomheder er i sving, og hvor alle kan finde udfoldelse for